Riedsútstel

Ynformaasjekarrûsel	:	14 maart 2024
Agindapunt	:	4
Status	:	Informerend/Vergaderstuk
Program	:	Programma 8 - Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Ferfolch	:	Meningvormend/Besluitvormend 21 maart 2024, agendapunt 13
Portefúljehâlder	:	Mevr. L. van der Tuin-Kuipers
Amtner	:	Dhr. M. Disco
Taheakke	:	1. Aanbiedingsbrief zienswijze op wijziging GR hûs en hiem (aan gemeenteraad) 2. Oplegnotitie Ontwerp-wijziging GR hûs en hiem 3. Ontwerp-wijziging regeling GR hûs en hiem (schone versie) 4. Concept zienswijze wijziging GR hûs en hiem 5. Inventarisatie zienswijzen Friese raden
Saak- en stiknûmer	:	Z2024-00359 / S2024-01819

Underwerp
Wijziging Gemeenschappelijke Regeling hûs en hiem

Wy stelle jo foar 21 maart 2024 te besluten om:
Een zienswijze in te dienen met betrekking tot een aantal artikelen aangaande uittreden, uittredingsplan, uittreedsom en wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling hûs en hiem.

Agendearring ynformaasjekarrûsel
Op verzoek van de CDA- en GBA-fractie is dit onderwerp geagendeerd voor de informatiecarrousel van 14 maart 2024, er is gevraagd om een presentatie en er zijn technische vragen ingediend.

Koarte gearfetting
Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. Deels bevat de wetswijziging bepalingen die per 1 juli 2022 direct in werking zijn getreden, deels bepalingen die in een wijziging van de GR hûs en hiem moeten worden opgenomen. De verplicht op te nemen onderdelen zijn vrij uit te werken verplichte bepalingen in de regeling. Ter voorbereiding van dit voorstel tot wijziging van de GR hûs en hiem is door hûs en hiem overleg gevoerd met hun externe jurist.

Foech ried/kolleezje
De gemeenteraad is controlerend en kaderstellend.

Ynlieding
Hûs en hiem vindt het belangrijk de betrokkenheid van raden vooral te vergroten op inhoud, en niet alleen te beperken tot het terrein van financiën (eigenaarschap). Wat betreft de inhoudelijke betrokkenheid kan worden voorzien in de praktische werkwijze van de hûs en hiem en AB leden in het informatieverkeer tussen hûs en hiem en raad.

Als uitgangspunt is gehanteerd dat in de GR hûs en hiem alleen wijzigingen worden opgenomen die wettelijk noodzakelijk zijn. Op die manier blijft de GR hûs en hiem zo flexibel mogelijk.

Te berikken effekt
Instemmen met de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling hûs en hiem met uitzondering van artikel 38, 38a en 39. Het wijzigingsvoorstel van het algemeen bestuur van hûs en hiem beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regeling met betrekking tot de invloedsmogelijkheden van de raden.

Arguminten
1.1 De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen leidt tot een versterking van democratische legitimatie
De wijziging van de Wgr en de Gemeentewet met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen is op 1 juli 2022 in werking getreden. Deze wijziging beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de invloedsmogelijkheden van de raden. De doelstelling van de wetswijziging is dat gemeenteraden hiermee meer mogelijkheden krijgen om hun kaderstellende en controlerende rol binnen deze samenwerkingsverbanden te versterken.

1.2 De per 1 juli 2021 in werking getreden Wet elektronische publicaties leidt tot aanpassing van de bekendmakingsregel in de GR hûs en hiem
Met de wijziging van artikel 41 wordt voldaan aan de Wet elektronische publicaties. Een wijziging ten opzichte van de huidige regeling is dat het Dagelijks Bestuur belast is met de registratie van de regeling in het register, en niet zoals in de huidige regeling het college van de gemeente Leeuwarden.

1.3 De wijziging van de GR hûs en hiem wordt door het algemeen bestuur van hûs en hiem aangegrepen om een aantal technische verbeteringen in de regeling door te voeren
a. Bij de artikelen is een omschrijving van het artikel toegevoegd;
b. De term 'deelnemers' is gedefinieerd;
c. De naam van het openbaar lichaam is gewijzigd van "hûs en hiem, advisering omgevingskwaliteit" naar "hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit";
d. De archiefparagraaf in de gemeenschappelijke regeling is aangepast aan de hand van de 'Handreiking inrichting informatie- en archiefbeheer bij samenwerkingsverbanden' uit november 2021;
e. In lijn met het proces van wijzigen van de gemeenschappelijke regeling, wordt voorgesteld om in de regeling op te nemen dat het besluit tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling niet wordt genomen voordat de raden van de gemeenten gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze ter kennis van het college te brengen;
f. een aantal puur tekstuele wijzigingen.

1.4 In de GR hûs en hiem worden volgens het algemeen bestuur van hûs en hiem alleen de wettelijk noodzakelijke verplichtingen opgenomen
In de voorgestelde (ontwerp)wijziging GR hûs en hiem is vooral gekeken naar de invulling van de verplicht uit te werken bepalingen en gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
1. Voor de duidelijkheid van de procedure van wijziging van de gemeenschappelijk regeling is ervoor gekozen om in artikel 39 een vierde lid op te nemen waarin staat de raden bij het dagelijks bestuur hun zienswijzen binnen acht weken na ontvangst van de ontwerpregeling naar voren kunnen brengen. Dit volgt al uit artikel 1 van de Wgr, maar in de praktijk wordt die koppeling vaak vergeten;
2. Actieve informatieplicht wordt uitgewerkt in processen en de tekst van de GR;
3. De burgerparticipatie wordt als keuze aan het algemeen bestuur overgelaten;

4. Evaluatie van de GR vindt periodiek plaats. Het dagelijks bestuur zal hiervoor in ieder geval iedere vier jaar een onderzoeksvoorstel opstellen;
5. In de GR wordt de wettelijke verplichting over uittreding opgenomen evenals dat het besluit van het algemeen bestuur d.d. 12 juni 2015 wordt opgenomen in de GR.

1.5 Onvoldoende duidelijkheid in de artikelen 38 en 38a zijnde 'uittreding, uittreedplan en uittreedsom'
In artikel 38 wordt onder lid 3 beschreven dat er een uittredingsplan wordt opgesteld dat onder andere inzicht geeft in alle kosten, die direct en indirect samenhangen met de uittreding. Lid 4, 5 en 6 van artikel 38 stelt dat de uittredende deelnemer belast is voor een mogelijke schadeloosstelling. Het algemeen bestuur stelt de vergoeding vast ten aanzien van de nadelige financiële gevolgen. Vanuit artikel 38 is te stellen dat de kosten van de uittreding vooraf niet in te schatten zijn doordat er naast een uittredingsplan ook (financiële) afwegingen door het algemeen bestuur kunnen worden gemaakt.

Artikel 38a lid 2 beschrijft de kosten van de uittreedsom, welke samengevat 4 maal het gemiddelde jaarinkomen (van de afgelopen 3 jaar) van advieskosten bedraagt. Deze uittreedsom geeft voor de uittredende deelnemer wél helderheid over de kosten die het bedraagt om uit te treden. Deze uittreedsom wordt echter aangevuld met de vergoeding van de werkelijke schade uit het uittredingsplan.

1.6 Onvoldoende aanpassing aan artikel 39 zijnde 'wijziging' met betrekking tot unanimiteit
Artikel 39 omschrijft enkel dat voor het wijzigen van artikel 5 unanimiteit nodig is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen. Artikel 5 van hoofdstuk 2 omschrijft alleen de te behartigen belangen. De taken als beschreven in artikel 6 zijn diensten die alle deelnemende gemeenten afnemen. Een wijziging van taken zoals omschreven in artikel 6 raakt daarom alle deelnemende gemeenten. Vanuit die hoedanigheid bij het wijzigen van artikel 6 ook unanimiteit een vereiste moeten zijn.
Tot slot omschrijft hoofdstuk 16 (artikel 37, 38, 38a, 39 & 40) de toetreding, uittreding, wijziging en opheffing. Wijzigingen in deze artikelen kunnen zwaarwegende financiële gevolgen hebben voor deelnemende gemeenten mochten ze uit te regeling willen treden. Gezien wijzigingen in Hoofdstuk 16 gevolgen kunnen hebben voor alle deelnemende gemeente zouden wijzigingen van hoofdstuk 16 enkel middels een unaniem besluit moeten worden besloten.

Alternatieven
Geen zienswijze in te dienen en instemmen met de gehele regeling zoals opgesteld door hûs en hiem.

Als de algehele wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling niet wordt doorgevoerd, voldoet de GR hûs en hiem en haar deelnemende gemeenten niet aan de wet, zie hiervoor ook risico's punt 1.

Kanttekenings/risiko's
1. Het is belangrijk dat de regeling vóór 1 juli 2024 wordt geactualiseerd. De Wet gemeenschappelijke regelingen is in juli 2022 aangepast. Volgens de wet moeten gemeenschappelijke regelingen binnen twee jaar hierop worden bijgewerkt en vastgesteld. Dit is uiterlijk vóór 1 juli 2024.
2. Ter voorbereiding van dit voorstel tot wijziging van de GR hûs en hiem is door hûs en hiem overleg gevoerd met hun externe jurist.

Finânsjes
Het aanpassen van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling is kostenneutraal ten opzichte van de huidige situatie.

Mocht de gemeente willen uittreden zullen de financiële gevolgen mogelijk verhoogd kunnen worden door het uittredingsplan in artikel 38/38a. Deze kosten zijn niet vooraf in te schatten zonder het daadwerkelijke uittredingsplan. In de voorgaande regeling stelde het algemeen bestuur van hûs en hiem onder artikel 38 lid 3 de financiële en eventueel andere voorwaarden vast waaronder uittreding plaats zou vinden. Deze oude regeling geeft onvoldoende houvast om een inschatting te maken over de financiële gevolgen waardoor de oude en nieuwe regeling vanuit financieel oogpunt niet te vergelijken zijn

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
Er heeft afstemming plaats gevonden met de kring van griffiers van alle deelnemende leden van de gemeenschappelijke regeling hûs en hiem.

Yntegraliteit
Ter voorbereiding van dit voorstel tot wijziging van de GR hûs en hiem is door hûs en hiem overleg gevoerd met hun externe jurist.

Ferfolchtrajekt
Nadat eventuele zienswijzen zijn behandeld en/of verwerkt door het Algemeen Bestuur van hûs en hiem zal het Algemeen Bestuur besluiten tot een definitief wijzigingsvoorstel. Dat wijzigingsvoorstel zal vervolgens aan alle deelnemers en gemeenteraden van de gemeenschappelijke regeling worden voorgelegd. Het besluitvormingsproces dient afgerond te zijn vóór 1 juli 2024.

Buitenpost, 27 februari 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong dhr. mr. O.F. Brouwer

Konseptriedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 27 februari 2024, punt nr.: 13;

Beslút:

Een zienswijze in te dienen met betrekking tot een aantal artikelen aangaande uittreden, uittredingsplan, uittreedsom en wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling hûs en hiem.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 21 maart 2024.

De griffier, De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa Dhr. mr. O.F. Brouwer